

Elia - Nomer Wolu

Yerikho

Jeff Pippenger

2023-10-09

Ing wiwitané Israèl kuna sacara harfiah lan uga ing wiwitané Israèl rohani jaman modhèren, ing panyabrangan Segara Abang, lan banjur ing kuciwa gedhé, wiwit ana rerangkèn pacoban sing maju sethithik mbaka sethithik, kang ing pungkasané tumeka ing pacoban pungkasan. Gagaté pacoban pungkasan iku ing kitab Wilangan lan ing sajarah Millerit nandhani wiwitané lelampahan ngumbara ana ing ara-ara samun.

“Patang puluh taun lawasé, ora precaya, grundelan, lan pambrontakan wis nutup bangsa Israèl kuna supaya ora lumebu ing tanah Kanaan. Dosa-dosa sing padha iku uga wis ndhahak mlebuhe Israèl jaman saiki menyang Kanaan swarga. Ing loro-loroné prakara iku, janji-janji Allah babar pisan ora ana kaluputané. Nanging, ora precaya, kadonyan, ora kasucekaké, lan padudon ana ing antarané umaté Gusti sing ngakoni dadi kagungané Panjenengané, iku sing njalari kita tetep ana ing jagad dosa lan kasusahan iki nganti nganti pirang-pirang taun.”

“Amarga saka panerak kita, bisa uga kita kudu tetep ana ing donya iki nganti pirang-pirang taun maneh, kaya para bani Israel; nanging marga saka Sang Kristus, umaté aja nganti nambahi dosa marang dosa kanthi nyalahaké Gusti Allah awit saka akibating lakuning tumindak sing luput saka pihaké dhéwé.” Evangelism, 696.

Ing pungkasaning sajarah Israèl kuna, kaya dene ing wiwitan, ana sawijining proses pangujian kang lumaku saya maju, kang pungkasané nalika Israèl harfiah kuna kaasta dadi tawanan ing Babil. Ing pungkasaning Israèl rohani modhèren, wong-wong mau uga bakal ngadhepi sawijining proses pangujian kang lumaku saya maju. Proses iku rampung nalika para Adventis Laodikia dijungkringake ana ing angger-angger Minggu. Kaya dene Israèl kuna, Israèl modhèren bakal kaasta dadi tawanan déning Babil rohani.

Gerakan Millerite, sing wiwit kanthi pratandha kenabian ing taun 1798 lan kanthi resmi rampung ing taun 1863, nggambarake kanthi tipologis gerakan satus patang puluh papat ewu, sing diwiwiti ing taun 1989 lan rampung nalika masa percobaan manungsa katutup lan nalika Rawuhipun Kristus kaping kalih. Ing antarané pungkasaning gerakan Millerite lan rawuhipun gerakan agunging malaékat kaping tiga, ana sajarah pasamuwan Advent Hari Ketujuh Laodikia sing kadhaptar kanthi sah.

“Mung ana jarak lelampahan sewelas dina antarane Sinai lan Kadesh, ing tapel wates Kanaan; lan kanthi pangajab bakal enggal lumebet ing tanah endah iku, bala Israel nerusake maneh lelampahané nalika méga iku pungkasané maringi pratandha supaya maju. Yehuwah wis nindakaké kaélok-an kaélok-an nalika ngentasaké wong-wong mau saka Mesir, lan berkah apa manèh sing ora pantes diarep-arep saiki, sawisé kanthi resmi padha gawé prejanjian kanggo nampani Panjenengané dadi Panguwasané, lan wis

katetepaké dadi umat pilihané Kang Mahaluhur?” Patriarchs and Prophets, 376.

Lelakoné sing cekak iku pungkasane dadi patang puluh taun, amarga ketidakpracayan lan pambangkangé. Saupama wong-wong mau wus mratelakaké pracaya sing adhedhasar marang pangluwaran gedhé saka pangawulan, mesthiné wong-wong mau enggal bakal nyabrang Kali Yordan lan mlebu ing Tanah Prajanjian. Rintangan kapisan sawisé iku mesthiné bakal padha karo rintangan sing banjur diadhepi déning Yosua. Sawisé patang puluh taun, Israèl harfiah nilar ara-ara samun tumuju Tanah Prajanjian, lan Yerikho dadi langkah kapisané, lan iku dadi pralambang kakuwasané Allah tumrap karahayon kanggo saben wong sing pracaya. Yerikho uga dadi pralambang pakaryan sing kudu diadhepi déning gerakan Millerite ing taun 1863, nanging wong-wong mau mundur bali menyang ara-ara samun. Pralambangé Élia gegayutan kanthi langsung karo pralambangé Yerikho, lan migunani kanggo nimbang sesambungan sajarah Élia karo Yerikho.

Adapun saliyané sakehé pakaryanipun Omri ingkang sampun katindakakenipun, lan kasektènipun ingkang sampun kapratelakakenipun, punapa boten kaserat wonten ing kitab babad para ratu Israèl? Mila Omri banjur saré bareng kaliyan para leluhuré, lan kasarekaken wonten ing Samaria; sarta Ahab, putranipun, jumeneng ratu nggentosi panjenenganipun. Ing taun kaping tigang puluh wolu pamaréntahanipun Asa, ratu Yehuda, Ahab bin Omri wiwit jumeneng ratu ngasta pamaréntahan ing Israèl; lan Ahab bin Omri mréntah ing Israèl wonten ing Samaria lawasipun kalih likur taun. Lan Ahab bin Omri nindakaken piawon wonten ing ngarsanipun Sang Yehuwah ngungkuli sakèhé wong ingkang rumiyin saking panjenenganipun. Lan kadadosan, kados-kados lumampah wonten ing dosa-dosanipun Yerobeam bin Nebat punika prakawis ingkang ènthèng tumrap panjenenganipun, malah panjenenganipun nggarwa Yézèbel, putrinipun Ethbaal, ratu bangsa Sidon, lan tindak ngabdi dhateng Baal, sarta nyembah dhateng piyambakipun. Panjenenganipun ugi ngedegaken mesbèh kanggé Baal wonten ing padalemanipun Baal, ingkang sampun dipunbangunipun wonten ing Samaria. Lan Ahab damel sawijining asyéra; sarta Ahab nindakaken langkung kathah malih kanggé nuwuhaken bebendunipun Sang Yehuwah, Allahipun Israèl, ngungkuli para ratu Israèl sadaya ingkang rumiyin saking panjenenganipun. Ing jamanipun punika Hiel, tiyang Bètèl, yasa Yerikho: dhasaripun dipunpasang kanthi kapitunan Abiram, putranipun ingkang pambajeng, lan gapuranipun dipunadegaken kanthi kapitunan Segub, putranipun ingkang ragil, miturut pangandikanipun Sang Yehuwah ingkang sampun kapangandikakaken lumantar Yosua bin Nun. Lan Élia, tiyang Tisbi, salah satunggaling pendhudhuk Gilead, ngandika dhateng Ahab, “Demi asmanipun Sang Yehuwah, Allahipun Israèl, ingkang gesang, ing ngarsanipun kula jumeneng, mesthi boten badhé wonten ebun utawi udan ing taun-taun punika, kejawi miturut pangandikan kula.” 1 Para Raja 16:27–17:1.

Konfrontasi sing dialami Élia karo para allahé Ahab lan Izébel ing Gunung Karmèl iku minangka tanggapan tumrap murtading raja kapitu saka karajan Israèl sisih lor, sing “nindakaké luwih akèh kanggo njalari Pangeran Yehuwah, Allahé Israèl, nepsu, ngungkuli kabèh raja Israèl sadurungé.” Tembung ‘njalari nepsu’ ing pérangan iki minangka rujukan

marang “dina panggugah” sing dilambangaké déning ujian kaping sapuluh ing Bilangan patbelas. Tumindak Ahab sing njalari Allah nepsu iku makili pungkasan saka sepuluh ujian sing dumadi lumantar pawarta ala saka sepuluh mata-mata ing Bilangan patbelas. Mulané, prakara iki makili ujian pungkasan tumrap gerakan Millerit lan ujian pungkasan tumrap wong satus patang puluh papat ewu.

Mulane, kaya kang dipangandikakaké déning Sang Roh Suci: Ing dina iki, manawa kowé gelem ngrungokaké swarané, aja padha ngatos-atosi atimu, kaya ing wektu pambrontakan, ing dina panggoda ana ing ara-ara samun. Ibrani 3:7, 8.

Ing “dina pamancing bebendu” kang dipralambangaké déning Ahab, nabi Élia ndedonga manawa manawa prelu, Allah bakal ndhatengaké paukuman marang Israèl, supaya umat kagungané Panjenengané mratobat saka dosa-dosa kang padha dilakoni.

Bangsa Israèl alon-alon wis ilang rasa wedi lan pakurmatané marang Allah nganti pangandikané lumantar Yosua ora ana boboté tumrap wong-wong mau. “Ing jamané [Ahab] Hiel, wong Betel iku, yasa Yerikho; dhasaré dipasang kalawan Abiram, anaké kang pambarep, lan gapurané diadegaké kalawan Segub, anaké kang ragil, miturut pangandikané Pangeran, kang dipangandikakaké lumantar Yosua bin Nun.”

“Nalika Israèl lagi murtad, Élia tetep dadi nabi Allah kang setya lan sejati. Jiwané kang setya iku banget katindhes déning kasusahan nalika piyambakipun weruh yèn rasa ora pracaya lan kasetyan kang luntur kanthi rikat lagi misahaké para putrané Israèl saka Allah, lan piyambakipun ndedonga supaya Allah maringi karahayon marang umaté. Piyambakipun nyuwun kanthi banget supaya Pangéran aja nganti sakabèhé mbuwang adoh umaté kang padha dosa, nanging manawa prelu Panjenengané ngenthakaké wong-wong mau lumantar paukuman supaya padha kawangunan marang pamratobat, lan aja ngidini wong-wong mau saya ngambra-ambra luwih adoh manèh ing dosa lan kanthi mangkono njalari Panjenengané kagugah kanggo numpes bangsa mau minangka sawijining bangsa.”

“Pangandikané Pangéran tumuju marang Élia, supaya lunga sowan marang Akhab karo ngumandhangaké ukuman-ukumaning paukumané marga saka dosa-dosané Israèl. Élia lelungan awan lan wengi nganti tekan ing kratoné Akhab. Panjenengané ora njaluk diidnaké mlebu, lan ora ngentèni supaya diumumkan kanthi resmi. Tanpa diduga babar pisan déning Akhab, Élia ngadeg ana ing ngarsané ratu ing Samaria kang kagèt, nganggo sandhangan kasar kang lumrah dipanganggé déning para nabi. Panjenengané ora nyuwun pangapura bab rawuhipun kang dumadakan, tanpa undhangan; nanging, kanthi ngangkat tangané marang swarga, panjenengané kanthi khidmat negesaké demi Allah kang gesang, kang nitahaké langit lan bumi, paukuman-paukuman kang bakal tumiba marang Israèl: ‘Ora bakal ana ebum utawa udan sajroning taun-taun iki, kajaba manut pangandikaku.’”

“Paukuman kang ngagetake iki tumrap paukuman-paukumaning Allah amarga dosa-dosaning Israel tumiba kaya bledhèg marang raja kang murtad iku. Dhèwèké katingal kaya lumpuh merga gumun lan wedi; lan sadurungé bisa waras saka kagèté,

Elia, tanpa ngentèni ndeleng akibat saka pawartané, banjur sirna kanthi dadakan kaya nalika rawuhé. Pakaryané yaiku ngandharaké pangandikaning bilai saka Allah, lan dhèwèké enggal mundur. Pangandikané wis ngancinga bandha-bandhaning swarga, lan pangandikané iku piyambak dadi siji-sijiné kunci kang bisa mbukak iku manèh.”
Testimonies, jilid 3, 273.

Israèl wus lali manawa Yosua wis kanthi tegas mrentah wong-wong mau supaya aja sesrawungan karo bangsa-bangsa kapir, lan supaya ora pisan-pisan mbangun menèh Yérikho. Sanadyan peperangan ing Yérikho iku minangka pratandha kang nggegirisi tumrap kakuwasané Allah lan minangka lambang janji Allah kanggo nuntun umaté mlebu ing Tanah Prajanjian, ana uga dosa, ipat-ipat, lan pamluwaran kang kagandhèng karo Yérikho. “Dosa” iku yaiku dosané Akhan, kang ngènggoni kasugihan lan pangaribawané Yérikho; “ipad-ipat” iku tumrap sapa waé kang bakal mbangun menèh Yérikho; lan wanita laku jina Rahab nglambangaké “pamluwaran”. Akhan ngersakaké jubah Babil kang éndah. Dhèwèké ngira yèn bisa ndhelikaké dosané, kaya Adam lan Hawa ngupaya ndhelikaké dosané nganggo sandhangan saka godhong anjir. Akhan ngersakaké kamakmuran kang dilambangaké déning Yérikho, lan dhèwèké péngin kagandhèng karo Babil.

Yerikho dipratelakaké minangka pralambang pakaryan nggawa piwulang malaékat katelu marang jagad, nanging iku uga ngemu pepéling bab dosa tresna marang donya lan ngendelaké donya. Pralambang Yerikho uga ngandhut ipat-ipat marang pambangunan manèh Yerikho, lan Rahab nggambaraké wong-wong sing isih ana ing Babil, kang metu nalika sesambat sora saka malaékat katelu diproklamasèkaké.

“Nyawané Élia kang setya kasedhihan banget. Pambekané kaobong, lan dhèwèké kebak rasa sujana tumrap kamulyaning Allah. Panjenengané nyumurupi yèn Israèl wis kecemplung ing murtad kang nggegirisi. Lan nalika panjenengané kelingan marang pakaryan-pakaryan agung kang wis katindakaké Allah tumrap wong-wong mau, atiné katutupan déning kasangsaran lan kaéraman. Nanging kabèh iku wis dilalekaké déning sabagéan gedhé saka umat. Dhèwèké sowan ing ngarsané Pangéran, lan kanthi nyawa kang kaeset déning sangsara, nyuwun kanthi temen supaya Panjenengané karsa nylametaké umaté, manawa perlu lumantar paukuman-paukuman. Panjenengané nyuwun marang Allah supaya nahan embun lan udan saka umat-Nya kang ora ngerti panuwun, yaiku bandhane swarga, supaya Israèl kang murtad iku ndeleng tanpa guna marang para allahé, brahala-brahala emas, kayu, lan watu, srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang, supaya maringi banyu lan nyuburaké bumi, sarta ndadèkaké bumi iku ngasilaké kanthi lubèr. Pangéran ngandika marang Élia yèn Panjenengané wis miyarsakaké pandongané lan bakal nahan embun lan udan saka umat-Nya nganti wong-wong mau mratobat lan bali marang Panjenengané.”

“Gusti Allah sampun mirunggan ngreksa umaté supaya aja campur-baur kaliyan bangsa-bangsa penyembah brahala ing sakiwa-tengené, supaya atiné aja kabujuk déning alas suci lan papan-papan pangibadah, candhi-candhi lan misbyah-misbyah, ingkang katata kanthi cara ingkang paling aji lan ngresepaken, kanggo nyasarake pangraos satemah Gusti Allah kasisihaké saking manahipun para kawula.”

“Kutha Yerikho wus dipasrahake marang brahala sing paling nggegirisi. Para pedunungé sugih banget, nanging sakehing kasugihan kang wis diparingake Gusti Allah marang wong-wong mau dianggep minangka peparing saka para allahé. Wong-wong mau nduwèni emas lan slaka kanthi lubèr; nanging, kaya déné wong-wong sadurungé Banjir Agung, wong-wong mau rusak budi lan nyenyamah, sarta ngina lan nuwuhake bebendu marang Allahing swarga lumantar pakaryan-pakaryan ala. Pangadilané Gusti Allah kawudhar marang Yerikho. Kutha iku minangka beteng kang kukuh. Nanging Pangéraning wadya-balané Pangéran piyambak rawuh saka swarga kanggo mimpin wadya-bala swarga nyerang kutha iku. Para malaékaté Gusti Allah nyekel témbok-temboké kang gedhé lan njatuhaké tekan lemah. Gusti Allah wus ngandika manawa kutha Yerikho kudu kinutuk lan manawa kabèh kudu tiwas kejaba Rahab lan para sanak-seduluré. Wong-wong iki kudu kaslametaké awit saka sih kang dituduhaké déning Rahab marang para utusané Pangéran. Pangandikané Pangéran marang bangsa iku mangkéné: ‘Lan kowé, ing sakabèhé prakara, padha njaganana awakmu saka barang kang kinutuk, supaya aja kowé padha dadi kinutuk, manawa kowé njupuk saka barang kang kinutuk iku, lan ndadèkaké kémahé Israèl dadi kena ing ipat-ipat, lan nggawé reribed tumrap iku.’ ‘Lan Yosua meksa sumpah marang wong-wong mau ing wektu iku, pangandikané: Kena ing ipat-ipat ana ing ngarsané Pangéran wong kang tangi lan mbangun kutha Yerikho iki: dhasaré bakal dilebokaké nganggo pambarepné, lan gapurané bakal ditegakké nganggo anaké kang ragil.’”

“Gusti Allah mirsani kanthi temenan prakara Yerikho, supaya umat iku aja nganti kesengsem marang barang-barang kang wis disembah déning para pedunungé lan supaya atiné ora kasasar adoh saka Gusti Allah. Panjenengané ngreksa umat-Nya lumantar pepakon-pepakon kang cetha lan tanpa samar; nanging senadyan ana dhawuh kang satuhu abot lan mulya saka Gusti Allah lumantar tuturé Yosua, Akhan wani nerak. Kaserakané njalari dhèwèké njupuk pérangan saka bandha-bandha kang wis dilarang déning Gusti Allah supaya aja nganti didumuk, amarga paukumaning Gusti Allah ana ing kono. Lan awit saka dosané wong iki, Israel kagungané Gusti Allah dadi tanpa daya kaya banyu ana ing ngarepé mungsuh-mungsuhé.”

“Yosua lan para pinituwané Israel padha ana ing kasangsaran kang gedhé. Wong-wong mau padha sujud ana ing ngarsané pethi prejanjiané Allah kanthi andhap-asor kang sa banget, awit Pangeran duka marang umaté. Padha ndedonga lan nangis ana ing ngarsané Allah. Pangeran banjur ngandika marang Yosua: ‘Ngadega; yagéné kowé mangkono mapan nyungkem? Israel wis nglakoni dosa, lan uga wis nerak prejanjian-Ku kang wis Dakdhawuhaké marang wong-wong mau; awit wong-wong mau malah wis njupuk barang kang kena ing ipat-ipat, lan uga wis nyolong, lan uga wis ngapusi, sarta wis dicampuraké ana ing antarané bandhané dhéwé. Mulané wong Israel ora bisa ngadeg ana ing ngarepé mungsuh-mungsuhé, nanging padha mlayu mbalik ana ing ngarepé mungsuh-mungsuhé, amarga padha kena ing ipat-ipat; lan Aku ora bakal nunggil karo kowé menèh, kajaba kowé numpes barang kang kena ing ipat-ipat mau saka ing tengah-tengahmu.’”

“Aku wis diparingi pratélan manawa Gusti Allah ing kéné maringi gambaran kepriyé Panjenengané nyawang dosa ana ing antarané wong-wong kang ngakoni yèn dhèwèké iku umat Panjenengané sing netepi pepakon-pepakon-Nya. Wong-wong kang wis diparingi kaluhuran kanthi cara mirsani pamedharing pangwaosé kang nggumunaké, kaya déné Israel kuna, nanging malah isih wani nglirwakaké pituduh-pituduhé kang cetha, bakal dadi sasaran bebenduné. Panjenengané kersa mulang umat-Nya manawa duraka lan dosa iku banget nyenyamah ana ing ngarsané lan ora kena dianggep entheng.” Testimonies, jilid 3, 263, 264.

Crita bab Yerikho ngemot pepeling supaya aja ngandel marang kekuwatan lan kamulyan kutha duraka lan sugih kaya kang katon. “Kutha” ing ramalan Kitab Suci iku sawijining karajan, lan Akan njupuk sandhangan Babilonia. Sandhangan kanthi profetis nggambarake watak, mula ing “dina-dina wekasan,” panyumetine Akan marang sandhangan Babilonia iku nggambarake pepenginan kang kasimpen kanggo nduweni watake Babilon rohani. Watak, utawa gambar, saka Babilon rohani iku kang dipengini déning Amérika Sarékat nalika negara iku nyawijèkaké greja lan nagara.

Nalika diadhepi kamungkinan manawa para mudha saka gerakan Millerite bakal dipaksa mlebu dinas perang ing Perang Sipil, lan amarga nyumurupi kabutuhan tumrap organisasi, para pamimpin gerakan iku banjur kaiket sacara hukum karo bangsa sugih sing sajatine ora kena digayuh kanggo diasimilasi. Malah Konstitusi negara sugih iku dhewe wis netepake manawa satemené ora perlu pasamuwan kaiket karo nagara. Ana sawatara denominasi sing wus ana ing jaman gerakan Millerite, lan isih ana nganti saiki; sawetara saka denominasi mau ora tau mlebu ing sesambetan hukum karo pamaréntah Amerika Sarékat, lan pilihané supaya ora netepake sesambetan kuwi ora tau, kanthi cara apa waé, ngalang-alangi anggoné ngatur pasamuwan-pasamuwané dhewe-dhewe.

Suwe sawisé Yosua nglakoni perang ing Yerikho, ing jamané Akhab, kabèh pepènget bab murtading Akhan lan karusakané Yerikho wus kasilèn déning umat Allah sing murtad. Élia ndedonga marang Allah, nyuwun menawa prelu supaya paukuman-paukumaning Allah dileksanakaké kanggo nuntun umat-Né marang pamratobat. Nalika Maleakhi nyathet tembung-tembung pungkasan ing Prajanjian Lawas, prasetyané dipasang ana ing sajroning konteks bilih Pangéran bakal nggebag jagad iki kalawan ipat-ipat. Ipat-ipat kang kagandhèng karo Yerikho tumiba marang saben wong kang mbangun manèh Yerikho. Ipat-ipat iku tumiba marang sapa waé kang, kaya Akhan, kepéngin ngendelaké kasugihan lan kaluberan bandha kang kagandhèng karo Yerikho. “Dosané” Akhan makili pepénginan batin kang kasimpen lan durung kasucèkaké, yaiku kepéngin ngagem sandhangan Babil. Déné “ipat-ipat” iku katetepaké kanggo tumindak ngetrapaké pepénginan-pepénginan batin mau.

Pesené Miller iku pesen Élia kanggo jamane, lan Perang Sipil nggambarake paukuman-paukuman sing ngancani pesen Élia. Ing tengah-tengah Perang Sipil ing taun 1863, Adventisme Millerit mbangun manèh Yerikho, kaya kasaksènan déning rincian-rincian ipat-ipat Yusak marang sapa waé sing nglakoni mangkono.

Lan Yosua nglairaké sumpah marang wong-wong mau ing wektu iku, pangandikané: Kena ing ipat-ipat wong ing ngarsané Sang Yehuwah, yaiku wong kang tangi lan mbangun kutha Yerikho iki; dhasaré bakal dilebokaké kanthi kapitunan anak pambarepné, lan gapurané bakal diadegaké kanthi kapitunan anak bungsuné. Yosua 6:26.

Tembung “adjured” ing dhawuhé Yosua iku sajatiné ngemu loro-loroné, yaiku sumpah lan ipat-ipat. Kena ing ipat-ipat menawa kowé nglanggar dhawuhé Yosua, lan oleh berkah menawa kowé netepi sumpah iku. Tembung sing dijarwakaké dadi “adjured” iku uga dijarwakaké dadi “pitung kaping” ing Imamat rong puluh enem. Sumpah lan ipat-ipaté Musa, kaya sing diandharaké déning Daniel ing bab sanga, ana gandhèngané karo pambangunan manèh kutha Yerikho.

Inggih, sakèhé Israèl sampun nglanggar angger-angger Paduka, malah sampun nyimpang, supados boten mituhu dhateng swanten Paduka; mila ipat-ipat punika kawutahaken dhateng kawula, sarta supaos ingkang kaserat wonten ing angger-anggeripun Musa, abdinipun Gusti Allah, awit kawula sampun damel dosa dhateng Panjenenganipun. Daniel 9:11.

Ibu White ngandika, “Gusti Allah temen-temen ngati-ati ngenani Yerikho, supaya bangsa iku aja nganti kepencut déning barang-barang sing wis disembah déning para pedunungé lan atiné banjur kabéngkokaké saka Gusti Allah.” Gusti Allah temen-temen ngati-ati nalika ngrampungaké karusakané Yerikho, mula Panjenengané uga temen-temen ngati-ati nalika nyathet pepéling sing dilambangaké déning Akhan. Panjenengané kanthi teliti nyathet paukuman sing gegandhèngan karo mbangun manèh Yerikho lan uga kanthi teliti netepaké taktik ilahi sing dienggo kanggo njerembabakaké témbok-témboké.

Mesthi waé iku Yesus, minangka Pangéraning bala tentarané Gusti, kang mréntah para malaékat supaya ngrubuhaké témbok Yérikho, lan ora ana apa-apa kang kelakon kanthi kacilakan ana ing Sabdané Allah; nanging ing prakara iki, nabi wadon iku ngandhakaké marang kita yèn “Allah banget nggatekaké prakara Yérikho.” Pitung dina pethi prejanjian diubengaké ngubengi kutha mau, lan sajroning ramalan, sedina padha karo setaun. Prinsip iku wis kacathet ing wiwitan patang puluh taun pangembaran ing ara-ara samun, lan ing pungkasan patang puluh taun mau wong-wong mau ngubengi Yérikho pitung dina.

Miturut cacahing dina nalika sira nlihi tanah iku, yaiku patang puluh dina, saben dina dadi setaun, sira bakal nanggung kaluputanira, yaiku patang puluh taun, lan sira bakal mangerteni kasunyataning paukuman-Ku. Bilangan 14:34.

Pitu dina pethi prejanjian iku digawa mubeng kutha mau, lan ing dina kapitu pethi iku digawa mubeng kutha mau “ping pitu.” Iki maringi rong paseksen profetik manawa Yerikho gegayutan karo “ping pitu” saka sumpahe Musa. Umat prejanjiané Allah iku para imam, lan pitu imam nyebul pitu slompret.

Kowé uga, kaya watu-watu urip, lagi kabangun dadi omah rohani, dadi imam suci, supaya nyaosaké kurban-kurban rohani, kang kadhawuhana dening Gusti Allah

lumantar Gusti Yesus Kristus. 1 Petrus 2:5.

Kalasangka nggambarake salah siji saka loro iki: sawijining pesen pepènget, utawa sawijining paukuman, utawa sawijining sesambat kanggo pakempalan suci, gumantung marang konteks panggonane. Ing dina-dina wekasan, kalasangka kudu diunèkaké déning para juru-jaga, kaya déné wis diunèkaké déning kaum Millerit ing sajarahé. Para imam nggambarake para juru-jaga ing témbok Sion sing ngunèkaké kalasangka, mènèhi pepènget marang umaté Allah bab paukuman sing bakal teka, sarta ing wektu sing padha nimbali umat sing padha mau menyang pakempalan suci.

Sungnaa kalasangka ana ing Sion, lan swarana weker ana ing gunung-Ku kang suci: sakehe wong kang manggon ana ing nagara padha gumetera: amarga dina Pangeran rawuh, awit wus cedhak banget ... Sungnaa kalasangka ana ing Sion, sucèkna pasa, undanga pasamuwan suci: Klumpukna bangsa iku, sucèkna pasamuwan, kumpulna para pinituwa, klumpukna bocah-bocah, lan wong-wong kang isih nyusu: muga panganten kakung metu saka kamaré, lan panganten putri metu saka kamar panggonané. Para imam, para abdi dalemé Pangeran, padha nangisa ana ing antarane serambi lan mesbèh, lan supaya padha matur, Dhuh Pangeran, emanana umat Paduka, lan aja masrahaké warisan Paduka marang kawirangan, supaya para bangsa liya aja nganti padha nguwasani wong-wong mau: yagéne bangsa-bangsa padha kandha ana ing antarané para bangsa, Ana ngendi Gustiné? Yoèl 2:1, 15–17.

Pesen kalasangka iku yaiku pesen Élia. Kabeh rupa-rupa panganggoné tembung “pitu” ing Yosua pasal nem, iku tembung sing padha utawa turunan sing gegandhengan saka tembung kang dijarwakaké dadi “ping pitu” ing Imamat rong puluh enem. Nanging, sajian dongèng sing disuguhaké déning para teolog Laodikia ngaku manawa tembung kang dijarwakaké dadi “ping pitu” ing Imamat rong puluh enem iku mung makili kasampurnaning kakuwatan, utawa kasampurnan, utawa variasi bodho liyané saka panyélakané manawa Miller iku bener nalika maringi angka numerik marang tembung kang dijarwakaké dadi “ping pitu.” Para imam nuntun bangsa iku ngubengi kutha ping pitu, dudu kanthi kebak utawa kanthi sampurna ngubengi Yerikho. Tembung kang dijarwakaké dadi “ping pitu” iku makili angka numerik!

Ing Yerikho, nalika bangsa iku padha surak, iku nggambarake panguwuh sora saka wong satus patang puluh papat èwu, kang katata saka gunung tanpa tangan miturut Daniel bab loro, kang nempuh lan ngremuk reca iku dadi pecahan-pecahan.

Lan ing jamané para raja iki, Allahing swarga bakal ngedegaké sawijining kraton, kang ora bakal tau dirusak; lan kraton iku ora bakal dipasrahaké marang bangsa liya, nanging bakal ngremuk lan nglebur kabèh kraton iku, lan kraton iku bakal tetep ngadeg ing salawas-lawasé. Awit panjenengan wus nyumurupi, yèn watu iku katugel saka gunung tanpa tangan, lan yèn watu iku ngremuk wesi, tembaga, lempung, salaka, lan emas; Allah kang Mahabesar wus nduduhaké marang raja apa kang bakal kalakon ing tembé mburi; lan pangimpèn iku mesthi, lan tegesé iku temtu. Daniel 2:44, 45.

Gusti Allah kanthi teliti nyathet logam-logam aji sing katemu ing Yerikho, yaiku emas, salaka, tembaga, lan wesi. Miturut teges kenabian, lempung nggambarake umaté Gusti Allah kaya kang dilambangaké déning Rahab. Yerikho nggambarake pungkasaning sakehing karajan ing bumi sajrone swara seru kang banter saka wong satus patang puluh papat ewu.

Nanging sakèhé slaka, lan emas, lan piranti saka tembaga lan wesi, iku kasucèkaké kagem Pangéran: kabèh mau bakal lumebu ing padhèsané Pangéran. Yosua 6:19.

Yerikho makili pakaryan ngrebut Tanah Prajanjian, kang dadi pralambang pakaryan saka obahan gedhé malaékat katelu. Pakaryan iku kalebu pepéling, ipat-ipat, lan kawilujengan tumrap wong-wong ing njaba kalungguhan imam, kaya dene dilambangaké déning Rahab, si wanita laku jina.

“ipat-ipat” nabi Yosua banjur kawujud ing jamané Akhab lan Élia. Ipat-ipat marang pambangunan manèh Yerikho ngandhut piwulang ramalan kang mligi, yaiku manawa wong kang nindakake iku bakal kelangan anaké kang ragil nalika ngedegaké gapura-gapurané Yerikho, lan bakal kelangan anaké kang mbarep nalika nglènggahi dhasar-dhasaré. Ing jamané Élia, Hiel, wong Bètèl iku, netepi ramalan mau, lan anaké kang ragil mati nalika dhèwèké ngedegaké gapura-gapurané, lan anaké kang mbarep mati nalika dhèwèké nglènggahi dhasar-dhasaré. “Ipat-ipat” kang digandhèngaké karo pekabaran Élia iku dipralambangaké déning pagawean mbangun manèh Yerikho.

Lah, Ingsun bakal ngutus nabi Élia marang kowé sadurungé tekané dinané Pangéran kang agung lan nggegirisi: lan panjenengané bakal mbalèkaké atiné para bapa marang anak-anaké, lan atiné anak-anak marang para bapakné, supaya Ingsun aja teka lan nggebag bumi kalawan ipat-ipat. Maleakhi 4:5, 6.

Paukuman sajroning sajarah Millerite sing gegandhèngan karo pesen Éliah-né Miller wis diramalaké déning Yosua lan kaleksanan ing jaman Éliah lan Akhab.

Ing jamané, Hiel, wong Betel, yasa kutha Yerikho; dhasaré dipasang kanthi kurbané Abiram, anaké kang mbarep, lan gapurané didegaké kanthi kurbané Segub, anaké kang ragil, miturut pangandikané Pangéran, kang wus kaandharaké lumantar Yusak putrané Nun. 1 Para Raja 16:34.

Patrap mbangun maneh Yerikho ora bisa dipisahaké saka panyingkapan panguwasa kang katindakaké déning Gusti Allah nalika ngrebahaké témbok-témbok Yerikho. Sister White ngandika, “Wong-wong kang wis diparingi pakurmatan kanthi mirsani panyingkapan-panyingkapan panguwasa-Né kang nggumunaké, kaya déné Israel kuna, lan sanadyan mangkono isih nekat nglirwakaké pituduh-pituduh-Né kang cetha, bakal dadi sasaran bebendu-Né.” Kaum Millerite nembe waé melu ing panyingkapan panguwasa Gusti Allah kang nggayuh pucaké ing Midnight Cry, nanging padha nampik supatané Musa bab pitu mangsa, kang déning Daniel uga diidentifikasi minangka patrapé Musa.

Asma iku pralambang watak ana ing Sabdaning Allah, lan asmane wong sing mbangun maneh Yerikho, bebarengan karo asma putra pambarep lan putra ragile, ngemu katrangan

kang cetha banget. Hiel tegesé Allah kang gesang lan kuwasa, lan nuduhaké manawa Hiel iku sawijining pandhèrèk saka Allah kang gesang. Kasunyatan manawa dhèwèké kasebut minangka wong Bethel nandhani sesambungané karo gréja. Abiram, putra pambarepé, tegesé bapaking kaluhuran, ing pangertèn dadi kaluhuraké lan kaangkat dhuwur. Putra ragilé, Segub, tegesé luhur lan ngluhuraké sarta ngangkat dhuwur. Katelu asma iki makili unsur-unsur wataké Allah, nanging ana ing konteks pameca kang padha kasembadan, iku makili sawijining wong sing ngluhuraké lan ngangkat awaké dhéwé ngungkuli Allah Kang Mahakuwasa sing wis ngrubuhaké Yerikho. “Gapura” ana ing pameca makili sawijining gréja.

“Kanggo jiwa kang andhap asor lan pracaya, padalemaning Allah ing bumi iku gapuraning swarga. Kidung pamuji, pandonga, tembung-tembung kang kaatur déning para wakilé Kristus, iku sarana-sarana kang wis katetepaké déning Allah kanggo nyawisaké sawijining umat tumrap pasamuwan ing nginggil, tumrap pangibadah kang luwih luhur iku, kang ora ana apa-apa kang najis bisa lumebu ing kono.” Testimonies, jilid 5, 491.

Wiwitaning pakaryan kanggo miwiti sawijining greja diwiwiti ing taun 1860, kaya kang kasaksèkaké déning para sejarawan Adventis kayata Arthur White, putuné Ellen White.

“Nalika Ellen White wis nulis lan nerbitake kanthi cukup dawa bab kabutuhan tata tertib ing ngatur pakaryaning pasamuwan (pirsani *Early Writings*, 97–104), lan nalika James White tansah njaga supaya kabutuhan iki tetep ana ing ngarepe para pracaya lumantar pidhato-pidhato lan artikel-artikel ing *Review*, pasamuwan alon anggone tumindak. Apa kang wis dipratelakake ing istilah-istilah umum ditampa kanthi becik, nanging nalika tekan ing prakara nerjemahake iki dadi sawenehing perkara kang konstruktif, ana panolakan lan oposisi. Artikel-artikel cekak James White ing sasi Februari nggerakake ora sathithik wong saka rasa warege dhewe, lan saiki akèh banget kang lagi diucapake.”

“J. N. Loughborough, kang nyambut damel bebarengan karo White ing Michigan, dadi wong pisanan kang nanggapi. Tembung-tembunge sarujuk, nanging kanthi sikap mbéla dhiri:

“‘Ana wong kandha, yèn kowé ngatur awakmu mangkono supaya miturut angger-angger bisa nduwèni banda, kowé bakal dadi bagéan saka Babilon. Ora; aku mangertèni yèn ana béda kang cetha banget antarané kita ana ing sawijining kaanan kang ndadèkaké kita bisa ngreksa banda kita miturut angger-angger lan nggunakaké angger-angger kanggo nglindhungi lan ngetrapaké pandhangan agama kita. Yèn salah ngreksa banda gréja, yagéné ora salah uga tumrap saben wong nyekel banda apa waé kanthi sah miturut angger-angger?—*Review and Herald*, 8 Maret 1860.’

“James White sampun nutup pratelanipun wonten ing *Review*, kanthi nyethakaken prakawis bab kabutuhan organisasi tumrap pakaryan penerbitan wonten ing ngarsanipun pasamuwan nganggo tembung, ‘Manawi wonten ingkang mbantah usul-usul kita, karsaa nyerataken satunggaling rancangan ingkang saged dados dhasar

tumindak kita minangka satunggaling umat?”—Ibid., 23 Februari 1860. Pelayan kapisan ingkang nyambut damel wonten ing lapangan kangge maringi tanggapan inggih punika R. F. Cottrell, salah satunggaling redaktur koresponden Review ingkang kiyat. Reaksi langsungipun cetha sanget negatifipun:”

“Sedhèrèk White sampun nyuwun para sadulur supaya ngandika gegayutan kaliyan usulé kanggé njamin kapamilikan pasamuwan. Kula boten mangertos kanthi persis tataran punapa ingkang piyambakipun kajengaken wonten ing panyaran punika, nanging kula mangertos bilih maksudipun inggih punika supados kaprayogin dados badan agami ingkang kagabung sacara sah manut angger-anggering nagari. Kangge kula piyambak, kula ngraos bilih punika dados lepat menawi ‘nggadhahi asma kanggé kita piyambak,’ amargi punika wonten ing dhasaring Babil. Kula boten ngraos bilih Gusti Allah badhé marengaken punika.—Ibid., 22 Maret 1860.” Arthur White, Ellen G. White, jilid 1, 420, 421.

James White miwiti upayané kanggo dadi sawijining greja ing taun 1860, lan greja dipralambangaké déning sawijining “gapura”. Ellen White ngandika mangkéné bab taun 1860.

“Ing taun 1860 pati ngliwati ambang lawang omah kawula, lan ngremuk pang paling enom saka wit kulawarga kawula. Herbert alit, lair tanggal 20 September 1860, tilar donya tanggal 14 Desember ing taun kang padha.” Testimonies, jilid 1, 103.

Ing taun 1863, kulawarga White uga kelangan putra pambarepé. Sawisé dolanan lan awaké dadi kepanasan, dhèwèké mlebu menyang kamar panggonan bagan-bagan kain disiyapaké lan banjur turu ing ndhuwuré sawetara kain teles sing dienggo kanggo nyiyapaké bagan-bagan mau. Bagan taun 1843 lan 1850 nggambarake dhasar-dhasar gerakan Millerit. Bagan sing diprodhuksi ing taun 1863 nggambarake panolakan marang “pitung wektu” saka Imamat rong puluh enem kaya sing sadurungé wis diwedharaké ing rong papan Habakuk. Bagan iku nampilaké sawijining pesen dhasar palsu.

“Nalika ing dina Jemuah, 27 November, [1863] para wong tuwa tekan Topsham, dheweke nemu putra telune lan Adelia lagi ngenteni ing depot. Kabeh katon waras, kejaba Henry, sing lagi kena pilek. Nanging ing dina Selasa candhaké, 1 Desember, Henry lara banget amarga radhang paru-paru. Sawetara taun sawisé kuwi, Willie, adhiné sing paling enom, nyusun manèh critané:”

“Sajeroning ora anane wong tuwané, Henry lan Edson, ana ing sangisoré pangawasané Brother Howland, padha sregep nyambut gawé masang bagan-bagan mau ing ndhuwur kain, supaya siyap didol. Wong loro mau nyambut gawé ana ing sawijining gedhong toko sewaan kira-kira sakbloking adohé saka omahé Howland. Pungkasane wong-wong mau oleh kendho sawatara dina nalika lagi ngenteni bagan-bagan dikirim saka Boston.... Sawisé bali saka mlaku adoh ing pinggir kali, dhèwèké [Henry] kanthi tanpa mikir banjur mapan turu ana ing sawatara kain teles kang dienggo dadi lapisan mburi kanggo bagan-bagan kertas mau. Ana angin adhem nyusup mlebu saka jendhela kang kabukak. Kecerobohan iki nuwuhaké selesma abot.” Arthur White, Ellen G. White, jilid 2, 70.

Ing taun 1863, gerakan Millerite rampung kanthi pambentukan sawijining gréja lan panampikan marang kayektèn-kayektèn dhasar sing kawewakaké ing loro loh Habakuk. Pimpinan utamané, kaya sing dilambangaké déning Hiel, wong Betel iku, wis miwiti pagawean ngadegaké gapura-gapura ing taun 1860 lan kelangan anaké sing bungsu amarga nindakaké iku. Ing taun 1863, bagan-bagan palsu dadi papan pamanggonan nalika anak lanangé Hiel turu. Dhèwèké ketaman adem lan mati ing taun sing padha. Patié kagandhèng langsung karo tumuruné ing bagan-bagan sing nalika iku lagi diprodhuksi. Nanging bagan sing lagi diprodhuksi ing taun 1863 iku minangka tiron palsu saka pondhasi sing wis diadegaké déning Élia, sing kawewakaké déning Miller.

Préntahé Yosua nglawan pambangunan manehé Yerikho diandharaké nganggo tembung “adjure.” Tembung iku nggambaraké sumpah lan ipat-ipat, lan iku uga tembung sing padha kang dijarwakaké dadi “ping pitu” ing Imamat rong puluh enem. Iku yaiku ipat-ipat sing ngancani pekabaran Élia, lan ipat-ipat iku kaleksanan ing taun 1860 lan 1863 nalika Adventisme Millerit mbangun maneh Yerikho lumantar pambentukan gréja sing sah miturut hukum lan panampikan marang watu sandhungané Miller. Hiel iku wong Betel, mula kanthi profètis nekanaké pakaryané Hiel ing mbangun maneh Yerikho, yaiku pakaryan mbangun sawijining gréja.

“ipat-ipat”ipun Yosua dipunwartakaken sesarengan kaliyan cariyos bab peprangan Yerikho, satunggaling peprangan ingkang boten saged dipuncritakaken tanpa bola-bali nyebat “pitung kaping.”

Ing taun 1863, pekabaran utawa “sumpah” saka Musa, kaya dene dipratelakaké déning Élia, lan diwakili déning William Miller, ngasilaké sawijining “ipuk.” Pekabarané Musa lan uga pakaryané Élia loro-loroné ditampik. Élia bali ing taun 1989, nanging durung disambungaké manèh karo Musa nganti sawisé 11 September 2001. Katrangan iku isih durung dibéla, nanging iku rapet tanpa cela.

“Para pelayan sing ora kasucèkaké lagi nglawan Gusti Allah. Wong-wong mau memuji Kristus lan allahing jagad iki sajroning ambegan sing padha. Nalika kanthi pangaken padha nampani Kristus, wong-wong mau ngrangkep Barabas, lan lumantar tumindaké padha ngucap, ‘Dudu Wong Iki, nanging Barabas.’ Kabèh wong sing maca ukara-ukara iki, padha nggatèkna. Sétan wis gumunggung bab apa sing bisa ditindakaké déning dhèwèké. Dhèwèké ngira bisa mbubaraké kasawijèn sing didongakaké déning Kristus supaya ana ing pasamuwané. Dhèwèké ngucap, ‘Aku bakal maju lan dadi roh goroh kanggo ngapusi wong-wong sing bisa dakapusaya, supaya ngritik, lan ngukum, lan mbelokaké kayekten.’ Anaké cidra lan paseksi palsu manawa ditampani déning sawijining pasamuwan sing wis nampa pepadhang gedhé, bukti gedhé, pasamuwan iku bakal mbuwang piwulang sing wis dikirim déning Pangéran, lan nampani panyatane-panyatan sing paling ora lumrah lan panyangka-panyangka palsu lan tiori-tiori palsu. Sétan ngguyu ndeleng kabodhoané, amarga dhèwèké ngerti apa iku kayekten.”

“Akeh wong bakal ngadeg ing mimbar-mimbar kita kanthi obor ramalan palsu ana ing tangané, kang disumetaké saka obor nerakané Iblis. Manawa rasa mamang lan ora pracaya dipiara, para pelayan kang setya bakal dipundhut saka ing satengahing umat kang nganggep yèn dhèwèké ngerti akèh banget. ‘Manawa kowé wus ngerti,’ pangandikané Kristus, ‘ya kowé dhéwé, paling ora ing dina iki, bab prakara-prakara kang dadi kagunganing katentremanmu! nanging saiki prekara-prakara iku kasamaran saka mripatmu.’”

“Nanging, dhasaré Gusti Allah iku tetep jejeg lan mesthi. Pangéran pirsa sapa waé kang dadi kagungané Panjenengané. Pelayan kang kasucekaké ora kena nduwèni cidra ana ing tuturé. Dhèwèké kudu cetha kaya padhangé awan, bébas saka saben rereged piala. Pelayanan lan percetakan kang kasucekaké bakal dadi sawijining kakuwatan ing madhang pepadhang kayektèn marang angkatan kang bengkong iki. Pepadhang, para sadulur, pepadhang kang luwih akèh iku kita butuhaké. Uncalna slomprèt ana ing Sion; swarakna tandha bebaya ana ing gunung suci. Klompokna wadya-balané Pangéran, kanthi ati kang kasucekaké, supaya ngrungokaké apa kang bakal dipangandikakaké Pangéran marang umaté; awit Panjenengané wus nambahi pepadhang kanggo kabèh wong kang gelem ngrungokaké. Ayo padha kapersenjatai lan kaperlengkapi, lan munggha marang peperangan—marang pitulungané Pangéran nglawan para wong prakosa. Gusti Allah piyambak bakal makarya kanggo Israèl. Saben ilat goroh bakal didhemesaké. Tangané para malaékat bakal nggulingaké rancangan-rancangan cidra kang lagi dibentuk. Bètèng-bètèngé Sétan ora bakal tau menang. Kamenangan bakal ndhèrèk marang piwelingé malaékat katelu. Kaya dene Panglima wadya-balané Pangéran ngrubuhaké témbok-témbok Yerikho, mangkono uga umaté Pangéran kang netepi dhawuh bakal menang, lan kabèh unsur kang nentang bakal dikalahaké. Aja nganti ana jiwa kang nggresula marang para abdiné Gusti Allah kang wis teka marang wong-wong mau nggawa kabar kang diutus saka swarga. Aja manèh padha golèk cacat ana ing wong-wong kuwi, karo kandha, ‘Wong-wong kuwi kakehan tegesé; tembungé banget atos.’ Bisa uga tembungé kuwat; nanging apa iku dudu kabutuhan? Gusti Allah bakal ndadèkaké kuping para wong kang ngrungokaké dadi nggrentes menawa wong-wong mau ora nggatèkaké swarané Panjenengané utawa pangandikané. Panjenengané bakal ngukum wong-wong kang nentang pangandikané Gusti Allah.”

“Iblis wis ngupaya saben cara sing bisa supaya aja nganti ana apa-apa teka ing antarané kita minangka sawijining umat sing bakal mratelakaké salah kita, nyélaki kita, lan ngélingaké kita supaya nyingkiraké kaluputan-kaluputan kita. Nanging ana sawijining umat sing bakal ngusung pethi prejanjené Allah. Sawetara bakal metu saka antarané kita sing ora bakal ngusung pethi iku menèh. Nanging wong-wong iki ora bisa mbangun témbok kanggo ngalang-alangi kayektèn; awit kayektèn iku bakal terus maju lan munggha nganti tekan pungkasan. Ing jaman biyèn Allah wis ngedegaké wong-wong, lan Panjenengané isih kagungan wong-wong sing wis sumadya ngentèni wewatoning kalodhangan, wis kapranata kanggo nglakoni dhawuhipun—wong-wong sing bakal nembus sakehing larangan sing mung kaya témbok kang dilaburi luluh sing ora mateng. Nalika Allah nitahaké Rohé tumiba marang wong-wong, wong-wong mau bakal tumindak. Wong-wong mau bakal martakaké pangandikané Pangéran; wong-wong mau

bakal ngangkat swarané kaya kalasangka. Kayektèn ora bakal dikurangi utawa kelangan kakuwatané ana ing tangané wong-wong mau. Wong-wong mau bakal nuduhaké marang umat pelanggaran-pelanggarané, lan marang brayat Yakub dosa-dosané.” Testimonies to Ministers, 409–411.